

Daži piedzīvojumi pērnās vasaras ekspedīcijās

Titiņš stabā

Pērn 19. jūnijā kopā ar Aivaru Petriņu skatījām mazos ērgļus gar Šlīteres Zilā kalna krauju, kad, apstājušies kārtējā punktā Cirstu apkaimē, pamanījām uz elektrības vadiem sēdošu titiņu ar barību knābī. Pēc īsa britiņa blakus novērotajam titiņam nolaidās vēl viens un arī ar barību knābī. Jociģi, nodomājām, tuvumā ne koka, vien vienušķs trijkāju stabs ceļmalā ar krūmu pakājē, bet skaidrs, ka ne jau tā, jokus mīlot, vecie ar barību blakus stabam nosēduši. Sākām ar binokļiem sekot abiem titiņiem. Pēc īsa brīža viens no

tiem pacēlās spārnos un ar slaidu loku no augšpuses ienira divarpus metru augstajā staba balstā. Pēc īsa laika titiņš paveica šo pašu darbību apgriezta secībā, kamēr šādu pašu manevru atkārtoja otrs putns. Gāju lūkot, jo bija skaidrs, ka staba balstā ir ligzda ar mazuļiem. Tuvāk sapratu, ka balsts ir iztrūdējis un pilns ar spraugām no sāniem un augšas. Viena no tām arī bija ieeja titiņa ligzdā, caur kuru vecie ienira staba balstā. Mazuļi bija klusi kā partizāni, es tikpat kluss staba balsu nobildēju un tikpat klusi aizgāju. Tāpat jau klāt nebūtu ticis.

Par pakārto kraukli

Tās pašas ekspedīcijas nobeigumā, kad atradām divaino titiņa ligzdu, braucām gar Stendi mazo ērgļu meklējumos, bet negaidot ceļmalas pļavā blakus Nīcciemam pamanījām vieglu drebuļfilmu cienīgu skatu – blakus plēvēm apjoztiem siena ruļļiem stilizētās karātavās bija piekārts nobeigts krauklis, tiesa – aiz kājām, ne ap kaklu apmestā šnorē pakārta (vēsture gan klusē, kādā statusā kārējs savu tumšo darbu bija paveicis – krauklim jau beigtam vai vēl dzīvam esot...). Un tāpat, jāsaka godīgi, tāda neomulīga sajūta manu pagāna dvēseli pārņēma – varbūt tāpēc, ka ne vienkārša kārts, bet karātavas. Saki vēl, ka tumšie viduslaiki aizgājuši pagājībā...

Slepkavnieki irši

Pagājušā gada vasaras otrajā pusē laiku pa laikam mēdzu izvilkt putnu tīklu sava kaimiņa pamestajā dārzā Saulkrastu pusē. Vienu saulainu un siltu dienas vidū, ejot uz kārtējo pārbaudi (tā diena gan bija patukša, tāpēc īpaši uz veiksmi necerēju), pamanīju tīklā aptuveni 1,2 m augstu no zemes iepinušos sarkanriklīti, ap kuru snaikstījās trīs irši, kas regulāri šamējai klupa virsū un dzēla. Bija redzams, ka sarkanriklīte jau ir veļos aizgājusi, bet irši kā nevar tā nevar norimties. Paķēru ūdens spaini un uzgāzu visai kompānijai vienu, tad vēl vienu reizi, pēc kā irši no sarkanriklītes atstājās. Tad, jau pieejot tuvāk, sapratu, kamdēļ irši nepārstāja uzbrukt un dzelt jau beigto putnu – tieši blakus sarkanriklītei bija iepinies vēl viens irsis, kas nikni turpināja dzelt sarkanriklīti

kakla rajonā, ņemoties pa tīklu, mēģinot aizlidot, viegli raustot gan tīklu, gan putnu. Tas, acīmredzot, izraisīja pārējo iršu nepārvaramo vēlmi tikpat nikni rīkoties, kamēr neparādījies es ar ūdens spaini. Iztriecu no tīkla sapinušos slepkavnieku un izņēmu sarkanriklīti. Putns vēl bija silts, ne pēdas no liķa sastinguma, tātad nobeigts tik tikko. Paskatīju kaklu, kurā tik nešpetni bija dzēlis gan blakus iepinušais irsis, gan pa reizei arī pārējie agresori, tur bija vien audu driskas.

Kāda muša niknos iršus bija sakodusi, man tā arī netapa skaidrs. Acīmredzot, sarkanriklītei tieši blakus un pietiekami tuvu, lai sasniegtu putnu, bija sapinies kāds ziņkārīgs irsis, kas pie tīkla bija pielidojis, lai paskatītu, kas tur drebina gaisu. Sajutis, ka kāds šamējo tur un nelaizī vaļā, taču nesapratis, ka

pie vainas ir tīkls, bet, iršaprāt, tuvākais domājama vaininieks sarkanriklītes veidolā ir turpat blakus, nolēmis vainīgo pārmācīt un varbūt tādējādi tikt brīvē. Dzēlis, dzēlis, dzēlis, kamēr turpat vēl daži tuvumā esošie irši saostījuši nepatīkšanas, metušies sugas brālīm palīgā, lai ļaundarīgo sarkanriklīti kopīgiem spēkiem pārmācītu. Un nu visi dzēluši, dzēluši, dzēluši, kamēr parādījies es ar ūdens spaini, pieliekot punktu šai nelielajai drāmai.

ROLANDS LEBUSS,
rolands.lebuss@lob.lv
Teksts un foto

Summary

Some adventures from expeditions of last summer /Rolands Lebus/

During last summer I observed nest of Wryneck at pole, hanged Raven and hornets bitten Robin.